

8. Les persones i els fets

Una Escola no en seria si no tingués al capdavant uns mestres disposats a treballar en unes condicions no sempre òptimes fent valer així la vocació docent. En un context de contínua immigració, de creixement de vegades insostenible, l'Ajuntament i els mestres de l'antic col·legi de la Plaça d'Estudi ja van entreveure la necessitat de construir un nou centre molt més gran i modern. Gràcies a la mediació del Doctor Torroja, la construcció dels dos primers pavellons fou portada a terme amb celeritat, amb classes grans, espaioses, lluminoses i ben equipades, convertint-se ràpidament el centre en un referent per a tots els vila-secats.

Mestres, alumnes, pares i mares han conviscut en diverses generacions en les mateixes classes, donant-se el cas d'antigues alumnes, com la Teresa Roigé, Maria Estradé, Carme Poblet o Lourdes Albaladejo que foren alumnes i després mestres. Molts mestres portaren també els seus fills a l'escola, com Miquel Bertran, Felisa Herce, Luïa Fañanás, Teresa Roigé, Josefina Fernández, Júlia Gràcia, Isabel García, Marién Isern o l'actual directora Carme Negrillo. O més curiós encara, tres generacions que han anat a l'escola, com és el cas de Margarita Butillé, la seva filla Sandra i les seves nétes Júlia i Jordina.

No voldríem deixar-nos ningú, però són tants noms, tantes veus, rialles, plors, balls, que potser se'ns oblidarà algú. Espero ens disculpeu.

8.1. Anys 60. Els inicis: comença l'aventura

Els anys 60 a Espanya, Catalunya i Vila-seca foren el principi de la sortida del marasme produït per la Guerra Civil. Enrere quedaven els anys del racionament forçós a causa de l'autarquia i la "pertinaz sequía". El *desarrollismo* portaria a Tarragona un pol químic de primer ordre que, unit a un incipient turisme, transformaria la Vila-seca de carros i mules en una Vila-seca moderna i creixent a ritmes forçats. L'educació, com la majoria de les normes socials, estava controlada per l'Església i la Falange, que imposava una estricta moral cristiana i patriòtica. Déu, el Caudillo i la Pàtria, que s'ensenyava amb la màxima *la letra con sangre entra*, eren la norma habitual de l'escola.

Periodos de graduación escolar

Artículo dieciocho. — En armonía con el desarrollo psicológico de los alumnos, la enseñanza primaria comprenderá los siguientes periodos:

Primero.—Periodo de iniciación, que comprenderá:

a) Escuelas maternas, hasta los cuatro años.

b) Escuelas de párvulos, de los cuatro a los seis años.

Segundo.—Periodo de enseñanza elemental.—De los seis a los diez años.

Tercero.—Periodo de perfeccionamiento.—De los diez a los doce años.

Cuarto.—Periodo de iniciación profesional.—De los doce a los quince años. Este periodo enlazará con la enseñanza profesional propiamente dicha, que se considera como una prolongación de esta iniciación, y será regulada por disposiciones especiales.

De estos periodos son estrictamente obligatorios en todas las Escuelas el segundo y el tercero, salvo lo que se previene en el artículo veintidós. Por disposición especial se determinarán, de acuerdo con las posibilidades locales y económicas, los núcleos de población en cuyas Escuelas se han de completar los restantes periodos de graduación escolar.

Llei d'Educació Primària. 17 de Juliol de 1945

La primera directora de l'Escola fou la senyora Antònia Savé Mestres, que ja ho era de la Escuela Nacional Graduada de niñas des de 1955. En l'acta nº 17 de 24 d'abril de 1964 es va llegir la convocatòria de la Dirección General de Enseñanza Primaria de 1938 per a la concessió de premis de 10.000 pessetes cada un pels millors professors, proposant-se les candidatures de Don Pascual Garriga Hortet, Don Bartolomé García Caparrós i Donya Antonia Savé Mestre. Copio literalment el que diu l'acta¹:

Doña Antonia Savé Mestre, que lleva veintinueve años ejerciendo su profesión en esta localidad, habiéndose distinguido en todo momento por su eficaz labor educadora, número de Certificados de Estudios expedidos y por su destacada actuación en la actual campaña de alfabetización, de la que es maestra tutora. Desempeña actualmente, con carácter interino, el cargo de Directora de la Agrupación escolar mixta de esta villa, en la que destaca por su celo y extraordinaria actividad. Posee varios premios y galardones.

Se la recorda per la seva rectitud, disciplina i dedicació, però també la seva obcecació en el compliment de les seves idees i ordres. Demanava als mestres màxima puntualitat, el compliment de les permanències de 17 a 18 hores, vetllava perquè el control de les entrades i sortides es fes en el màxim ordre i silenci, observant sempre un cel extrem en *inculcar a los niños buenos hábitos: puntualidad, aseo, amor a la clase y respeto al edificio escolar. Dando preponderante importancia a las lecciones sobre convivencia social, respeto, lealtad y generosidad*².

¹ Actes del Claustre. Acta nº 17. Pàg. 14 girada.

² Actes del Claustre. 1965. Pàg. 6.

Els mestres d'aquesta primera època foren Cosme Roig Barber, Antonio Fernández Pumares, Joaquín Catalá Baró, Francisco González Alonso, Francisco José Sánchez Latre, Pedro Gili Anglès, Maria Jesús Farled Puey, Maria Barrot Llorach, Jacinta Figuerola Saigí, Josefa Lafuente Sala, Concepción Villanueva Requejo, Begoña Sánchez Torrecilla, Esther Rodríguez Pascual, Ángeles Costa Caneda, Maria Dolors Solé Tarrida i Antonia Savé Mestres.

El novembre de 1966, sota el seu impuls, es formà un cor mixt, dirigit per la professora de quart Maria Dolors Solé. Més endavant el cor donaria grans alegries a l'Escola.

Gràcies a exalumnes que ens han donat els seus testimonis podem saber quelcom més d'aquella primera època:

Angela Aranda:

Yo recuerdo, durante el "mandato" de la Srta. Savé, en el año 1964, creo, porque era en el edificio antiguo, una obra de teatro que representamos las alumnas en su clase... No sé si por la fiesta del colegio o por el cumpleaños de esa profesora... la protagonista fue Montse Devesa, (la estanquera de Vila-seca), y era "El Príncipe Feliz" de Oscar Wilde... ella era el Príncipe, y yo la "golondrina", seguramente porque era la más bajita de la clase... Recuerdo que se hacían muchas celebraciones y se adornaba la clase...

Margarita Barenys Carceller:

Abans, quan jo anava a l'escola, els dissabtes venia el mossèn i ens llegia l'evangelí que tocava i després ens feia l'homília. Després ens confessàvem a la saleta on hi havia els mapes. Hi havia un reclinatori i allí ens agenollàvem a confessar.

Un dissabte la Senyoreta Solé ens va castigar a la Carme Toquero i a mi fins les cinc de la tarda. Va avisar a les mares i elles devien estar-hi d'acord per que no vàrem sortir fins que van ser les cinc. Ens va manar copiar no se quantes vegades no parlaré a la classe i nosaltres vàrem passar les hores mirant el mapa del cos humà dels homes.

Sota la seva direcció, el 1967, començà a oferir-se llet en ampolles de la marca Ram i no solament en pòls, com alguns vàrem tenir la "sort" de tastar (el formatge en llauna sembla que no va arribar al Torroja, però sí a l'escola vella). A més de les classes ordinàries, també s'atrevia a donar Francès; anava a rebre classes a Reus i donava la mateixa lliçó després als alumnes. També preparava per als exàmens lliures de comerç que es feien a l'Acadèmia Roig de Tarragona. Fou directora fins l'11 de novembre de 1967, quan fou substituïda, a causa d'una malaltia, per Maria Dolors Solé Tarrida. Fou nomenat secretari Don Luis Burillo.

M'atreveixo a pensar que sota la rígida cuirassa la senyora Savé tenia un cor que havia patit molt durant la Guerra Civil, ja que les seves idees eren més aviat progressistes. Aquells que la van conèixer millor us ho podran corroborar.

Si la senyora Savé era molt estricta i severa, els testimonis ens diuen que la nova directora Maria Dolors Solé era més “progressista” i més propera als alumnes, si bé en les actes insisteix en la necessitat d'ordre, silenci i neteja. Una curiositat: recorda la conveniència de portar l'uniforme, encara que no era obligatori el seu ús. Era molt oberta i parladora, força simpàtica i extravertida, però això no evitava que quan calia fos molt estricta. Un exemple: mai parlava català a classe, es transformava radicalment, fins el punt que una vegada una alumna li demanava d'anar al lavabo en català i ella li deia, malgrat que ho entenia, que li digués en castellà.

I tampoc podia evitar que cada dilluns tots els alumnes haguessin de formar al pati per hissar la bandera i arriar-la els dissabtes. Per incentivar l'estudi es repartien butlletes entre els millors alumnes i després es rifava una bicicleta i una nina, premis que havien estat instituïts pel mossèn Lluís Batlle.

S'anava a escola de dilluns a dissabte, tenint festa els dijous a la tarda. L'horari era de 9 a 12 hores; es feia un repàs de 12 a 13 h pagant, i una permanència de 17 a 18 h. Fins el curs 1973-1974 nenes i nens anaven separats, cadascú al seu pavelló.

I és ben curiós que una mestra monegrina, Maria Jesús Farled, ensenyés a les nenes el primer pas de la sardana el 1967. Això sí que és integració!!.

Tere Roigé

Recordo que quan es va inaugurar l'escola jo tenia 10 anys, la meva mestra era la Sra. Maria Barrot i la directora era la Sra. Antònia Savé. Les Sres. M. Dolors Solé, M. Jesús Farled, Jacinta Figuerola i Maria Guinovart eren les altres mestres d'aquell període inicial en el qual nenes i nens anàvem a pavellons separats, les nenes al primer i els nens al segon.

El canvi a l'escola Torroja i Miret ens va aportar una sèrie de millores:

Disposàvem d'uns patis immensos on podíem fer esports, gimnàstica, jugar i córrer lliurement, cosa que no passava abans, ja que ens havíem de conformar amb la plaça com a espai d'esbarjo.

Els dos edificis tenien molta llum i les classes estaven ben orientats per rebre els rajos solars el màxim temps possible. Res a veure amb les classes grans, de sostres alts i fosques de l'edifici vell que havíem deixat.

Els accessos eren fàcils, sense escales amb graons altíssims que havíem de pujar, quasi bé penjades de la barana, quan, de ben petites, ja anàvem al pis de dalt de l'escola de la plaça d'Estudi.

Féiem fileres per moure'ns en grup per dins i per fora de l'escola.

Portàvem bates amb el nom i el primer cognom brodats a l'alçada del pit, des dels més grans als més petits. Les de les nenes eren de color blanc amb el fil dels noms de color blau i les dels nens ratllades blaves i blanques amb els punys, el coll i un cinturó de color blau.

La presència de la religió catòlica era constant a l'escola. Els primers divendres de mes anàvem a l'església a prendre la comunió i com que havíem d'anar en dejú per poder combregar, a la sortida, el mossèn ens donava coca per esmorzar. Quan acumulaves nou divendres seguits rebies un document que ho certificava (em sembla recordar que era una espècie de diploma). Recollíem diners en unes guardioles per enviar a les missions catòliques d'arreu del món (el Domund).

Durant tot el mes de maig es feia el mes de Maria amb altars de flors i cants a la Verge. En època de quaresma es passava el rosari, s'aconsellava no menjar carn els divendres i no ballar ni cantar durant la Setmana Santa.

Ens farem càrrec del tipus d'educació que vàrem haver de patir si a tot això hi afegim el rigor d'algunes mestres, que havien estat de la Sección Femenina, en vigilar que anéssim a missa, als Via Crucis de la Setmana Santa i a tots els actes religiosos que se celebrassin, en animar-nos a fer-nos monges i a viure la passió de Crist com si fos un pecat de tota la humanitat, incloses nosaltres i pel qual havíem de complir penitència.

En general, el tipus d'ensenyament que s'impartia era molt memorístic i competitiu. Ens organitzaven per seccions i avançàvem posicions quan sabíem les respostes a les preguntes i de no ser així, es perdia el lloc. Quan algú ocupava els últims llocs de la secció repetidament o bé parlava o es movia molt, rebia càstigs que podien anar de cops de regle a les mans planes o tancant els dits, fins a posar-se de genolls amb els braços estirats aguantant llibres. Afortunadament aquestes situacions no eren tan habituals i sovint gaudíem amb lectures interessants, trobant sol·lucions a exercicis matemàtics que ens feien pensar, fent dibuixos i pintures i aprenent cançons i danses que després practicàvem al pati.

El que ens resultava més curiós era que tot i tenir una llengua comuna amb la mestra, el català, quan traspassàvem la porta de l'escola havíem de dirigir-nos en castellà si no volíem rebre una bufetada per no fer-ho. Tots els aprenentatges se'ns transmetien en castellà, que ocupava un pla de superioritat respecte de la nostra llengua habitual i d'ús familiar i social.

El curs 1968-69, les nenes més grans vàrem tenir la sort de poder conèixer una de les millors mestres de la nostra vida, la senyoreta Maria Guinovart. Venia de Tarragona i amb un somriure a la boca i el seu caràcter pacient i dialogant aconseguia treure el millor de cadascuna de nosaltres. Aquell any vàrem treballar com mai a la vida ho havíem fet, il·lusionades, participant de forma molt activa en totes les activitats i especialment en les resolucions dels conflictes i en les classes d'educació sexual que, per primera vegada, teníem un cop a la setmana³.(...)

³ El llibre que es llegia es deia *Primer amor, primer dolor*, de José Luís Martín Vigil

COLEGIO NACIONAL " ANTONIO TORROJA MIRET "

Vilaseca.

ACTO DE IZAR Y ARRIAR LA BANDERA

LUNES de 9-10 a 9-25 de la mañana. IZAR BANDERA

- 1ª Colocación de los alumnos en filas y por clases
- 2ª Formación de firmes por parte de los alumnos
- 3ª Izar bandera a cargo del Maestro de turno
- 4ª Señal de la Cruz, y

ORACIÓN

Os pedimos, Señor, que iluminéis nuestra inteligencia y mováis nuestro corazón para que todo cuanto aprendamos en este día y en esta semana contribuya a vuestra mayor gloria, al servicio de España y a nuestro bien espiritual y temporal. Por Jesucristo nuestro Señor, Amén.

Padre nuestro, Ave maría y Gloria.

- 5ª Lectura y comentario de la consigna de la semana
- 6ª Instrucciones o advertencias a los alumnos, cuando se crea conveniente.
- 7ª Canto del Himno Nacional
- 8ª Canción por los alumnos de alguna clase.

ACTO DE ARRIAR LA BANDERA

SABADOS: A las doce menos cuarto del mediodía.

- 1ª Colocación de los alumnos por clases y en filas
- 2ª Formación de firmes por parte de los alumnos
- 3ª Arriar la bandera por el Maestro de turno
- 4ª Rezo del Angelus:

EL ANGEL DEL SEÑOR ANUNCIO A MARIA

Respuesta: Y concibió por obra del Espíritu Santo
Rezo de un Ave María

HE AQUI LA ESCLAVA DEL SEÑOR

Respuesta: Hágase en mí según tu palabra
Rezo de un Ave María

EL VERBO SE HIZO CARNE

Respuesta: Y habitó entre nosotros
Rezo de un Ave María

ROGAR POR NOSOTROS SANTA MADRE DE DIOS

Respuesta: Para que seamos dignos de alcanzar las promesas de Jesucristo

- 5ª Canto del Himno Nacional

Els mestres, a més, feien altres tasques.

COLEGIO NACIONAL "ANTONIO TORROJA MIRET" - VILASECA	
DISTRIBUCION DE SERVICIOS ANEJOS A ESTE COLEGIO	
Sr. Maestro	Servicio Asignado
D. Cosme Roig Barber	Secretario Junta Local
D. Luis Burillo Obón	Secretario Dirección
D. Esteban Carreté Casas	Comedor
D. José Aguilola Osuna	Deportes
D ^a María Barrot Llorach	Jardines y Plantas
D. Antonio Fernández Pumaros	Distribución Botellines
D ^a Catalina Toral Alonso	Biblioteca
D ^a María Guinovart Corderas	Supervisores Limpieza
D ^a Jacinta Figuerola Sagí	
D ^a Elena Blasco Giménez	
D. Luis Casas Cavaldá	
D. Jaime Montané Serra	Conservación Local e ins
D ^a Elisa Fillat Larruy	
D ^a M ^a Dolores Solé Tarrida	Prestación y Control uso de Material Docente.
Vilaseca, Octubre 1967	
LA DIRECCION,	

La direcció de la senyora Solé fou molt curta, ja que a partir del curs 1968-69 el nou director fou el Sr. Antonio Vicens Montserrat, que va tenir la gran idea de guardar tot el que es feia en un Llibre Historial que ens ha permès reconstruir molt millor la història quotidiana del Torroja.

Maria Solà

Quins records!! Jo vaig tenir a la Srta. Figuerola, la Savé i la Catalina. Totes tres ens donaven bones bufes!!!

Antònia Domènech i amigues

Es donava una culleradeta d'Aigua del Carmen barrejada amb aigua i grans d'anís per alleugerir els dolors menstruals. Algunes hi veien després doble.

Identificades: Srta. Solé, Vanessa Castillo Delgado, Carmen Castillo Delgado, Lorena Garcia Delgado, Margarita Barenys Carceller, Carme Toquero Cabré, Pineda Bascón, Àngela Rovira, Antonieta Rodríguez, Nuri Rofes, Pineda Pujals, Pilar Graset, Paquita Alonso, Pineda Saltó, Magdalena Genovès i Neus Claver Isern. Foto cedida per Margarita Barenys Carceller.

El senyor Vicens era director de carrera, ho havia estat de l'Escola Annexa de Tarragona i a Vila-seca la seva autoritat era molt respectada. Tot i això, a alguns professors no els agradava que es fessin permanències de 12 a 13 hores pagant i repàs de 17 a 18 hores; era una font d'ingressos per al professorat però no tothom podia pagar. També, com hem dit, des de l'època de la senyora Savé es feia la preparació per al Batxillerat a la tarda, ja que s'hi accedia passant un dur examen.

Els mestres havien canviat molt poc, i tampoc podem posar tots els noms, seria inabastable⁴. I a més ens agradaria que els lectors trobessin als seus antics professors.

Dolores Berzosa del Arco

La más guapa la Señorita Pili, aún recuerdo su perfume.

Nota: Pili Velamazán és la segona per l'esquerra, a baix asseguda, al costat de Maria Jesús Farled.

⁴ Les fotos són de l'Arxiu de l'Escola. En cas contrari es citarà la procedència.

Professorat curs 1968-1969. Fernando Sahuquillo, -, -, Antoni Vicens, Cosme Roig, Luis Casas, Lázaro Saz, Miguel Gascueña, Esteve Carreté, Xavier Rodón, Maria Jesús Farled, Pili Velamazán, Elisa Fillat, Maria Guinovart, Maria Dolors Solé, Catalina Toral, Antònia Savé, Jacinta Figuerola, Montserrat Grisó i Maria Barrot.

El programa de final de curs era, simplement, espectacular. Es feia al Camp d'esports i començava amb una desfilada de tots els alumnes amb la música de la tuna. Aquell curs del 68-69 foren 22 actuacions les que s'oferiren als més de 3000 espectadors que omplien les grades. El Diario Español publicava en l'edició del dia 13 de juliol de 1969:

*Escuela hoy no son las cuatro reglas, leer y escribir y basta. Escuela equivale a educación integral, cultura, ciencia, arte y uso adecuado del tiempo libre. Así lo entiende ese magnífico equipo de educadores del colegio nacional de Vilaseca y su alcalde, el señor March...*⁵

Reproduïm a continuació el programa d'actes:

⁵ Diario Español. 13 de juliol de 1969. Pàg. 12.

Colegio Nacional “Antonio Torroja Miret”

VILASECA

PROGRAMA de los Actos a celebrar con motivo de final del Curso Escolar 1968-69.

Día 27 de Junio (viernes)

Hora: 8 de la tarde

CAMPO DEPORTIVO MUNICIPAL

PRIMERA PARTE

- 1.—Desfile general del alumnado y actuación de LOS TUNOS.
Interpretación de: LAS CINTAS DE MI CAPA y TRISTE Y SOLA.
- 2.—COMO CAMBIAN LAS COSAS. Representación escénica por alumnos párvulos
- 3.—LAS MAJORETTES DE VILASECA. Por alumnas del parvulario.
- 4.—EL SOMBRERO. Parodia, por alumnos del Curso 2-A.
- 5.—HI HA DEU NOIES PER CASAR. Canción, por alumnas del Curso 1-A.
- 6.—HARTO ESTOY DE SER PEQUEÑO. Poesía festiva, por alumnos del Curso 3.
- 7.—COPELLA. Vals de la Muñeca (*Leo Delibes*) por alumnas de la clase de Rítmica.
- 8.—POLKA (*Mogas*), por alumnas de la clase de Rítmica.
- 9.—ESTABA UNA PASTORA. Canción, por alumnos y alumnas de 2.º Curso.
- 10.—CUADRO ANDALUZ. Cuadro folklórico por alumnas del Curso 3-A.
- 11.—LA BRISA Y YO (*Lecuona*). Por alumnas de la clase de Rítmica.

SEGUNDA PARTE

REPARTO DE PREMIOS del Torneo Inter-Escolar de Mini-Basket, patrocinado por el Ayuntamiento de Vilaseca.

- 12.—LA TROMPETA MAGICA. Show musical, por alumnos del Curso 3.
- 13.—ASTURIAS. Canto regional, por alumnos del Curso 2-A.
- 14.—CLARO DE LUNA (*Debussy*), por alumnas de la clase de Rítmica.
- 15.—EL CANIGO y MUÑEIRA. Cantos regionales por alumnos del Curso 4.
- 16.—LA JORNADA. Obra lírica catalana, por alumnos del Curso 5.
- 17.—L'HEREU RIERA. Danza catalana, por alumnas del Curso 3-B.
- 18.—ODA A CANARIAS. Canto regional escenificado, por alumnas del Curso 4.
- 19.—ESPAÑA AGRICOLA. Cuadro plástico, por alumnas del Curso 5.
- 20.—CONJUNTO MUSICAL “EL DOBLE SEIS”. Por alumnos del Curso 6.
- 21.—LA CASA DIOR EXPONE. Por alumnas del Curso 6.
- 22.—LAS ACEITUNAS. Entremés, por alumnos del Curso 6.

El Profesorado del Colegio, invita a estos Actos a todo el vecindario de Vilaseca.

El que porta el cartell és Joan López Turpín , el més alt és Juan Blas Rubio Gallego i el primer de l'esquerra és Pedro Martos.

Grup de nenes de 5è amb el director Antonio Vicens. Les nenes són, de peu a l'esquerra Paqui Arias, a la dreta Carme Pàmies , assegudes d'esquerra a dreta Josefina Fàbregas, Pineda Bascón, Roberta Sánchez i Montse Perramon.

Fi de curs 1970. Ramona, Carreté, Antoni Vicens, Srta. Romera, Victòria Martí, Maria Carme Duran, Pineda Anton, Pineda Morell, Josefina Farriol, Eva Garriga, Estefania Salvadó, Francesca Farriol, Anna Duran, Josepa Garola, Elena Gutiérrez, Anna Montané, Pineda Ferré, Josepa Mariné, Pilar Rosanes i Glòria Garriga.

Fi de curs 1970 al camp d'esports.

Un detall de com eren els ERPAS o Extracte de registre personal de l'alumne.

	ESCUELA	Gauduoda de Niñas
	Localidad	Vilaseca
	Provincia	TARRAGONA
	Apellidos	FERRANDO Ferré
	Nombre	MA. Mercedes
	Fecha de nacimiento	14 - Diciembre - 54
	Naturaleza	Vilaseca
	Provincia	TARRAGONA
	Domicilio	Viajen Pineda, 31
	Nombre del padre o tutor	José
	Profesión	
	Nombre de la madre	Antonia
	Fecha de iniciación de la escolaridad	2-10-61
	Fecha de término de la escolaridad	
	Observaciones:	

FICHA ESCOLAR									
Centro Escolar	Antonio Torroja Turit				Localidad	Vilaseca			
Apellidos	Rogé Plaza				Nombre	Ru: Teresa			
Naturaleza	Vilaseca				Nació el	7	de	Mayo	de 1955
Nombre de los padres	Eriban y Magdalena				Profesión del padre	Labrador			
Núm. de hermanos	1				Lugar que ocupa	1º			
Fecha de ingreso	2-10-62				Libro de escolaridad; Serie	E N.º 419942			
Baja (fecha)					Causa				
					C. E. P.: N.º				
					Fecha				
Edad	6	7	8	9	10	11	12	13	
Talla						158			
Peso						49			
Perím. Torác.						82			
Enfermedades padecidas:	Torqueo								
Vacunas:	Todas								
Observaciones:									

I els butlletins.

8.2. Anys 70. L'inici dels canvis

Els anys 70 suposen el principi de la fi del Franquisme i una tímida però imparable obertura cap a Europa. El turisme, de vegades, té aquesta arma de doble tall, els estrangers obrien els ulls a molts noiets i noietes i els ensenyaven que les coses es podien fer de maneres diferents, que la llibertat mereixia la pena i que la societat no pot viure atemorida pel pecat.

Seguia arribant gent a Vila-seca, es creaven les parcel·les Pujol, l'ampliació del Torroja es demanava a crits i el Sant Bernat aviat seria una realitat. Una nova Llei d'Educació, coneguda com a Llei Villar Palasí, promulgada el 1970, canviaria radicalment l'estructura organitzativa de les escoles, creant l'EGB, el BUP i el COU.

Artículo quince.

Uno. La Educación General Básica tiene por finalidad proporcionar una formación integral, fundamentalmente igual para todos y adaptada, en lo posible, a las aptitudes y capacidad de cada uno.

Dos. Este nivel comprenderá ocho años de estudio, cumpliéndose normalmente entre los seis y trece años de edad, y estará dividido en dos etapas:

- a) En la primera, para niños de seis a diez años, se acentuará el carácter globalizado de las enseñanzas.
- b) En la segunda, para niños de once a trece años, habrá una moderada diversificación de las enseñanzas por áreas de conocimiento, prestándose atención a las actividades de orientación, a fin de facilitar al alumno las ulteriores opciones de estudio y trabajo.

El 1975 fou l'any de la mort de Franco, però encara haurien de passar uns anys perquè la Transició portés la democràcia a Espanya. Però nous balls, costums i modes feien imparable el canvi.

Margarita Barenys Carceller

Jo em quedava al menjador ja que la meva mare Maria junt amb la seva germana Pilar eren les cuineres. Els divendres tocaven lleties i a mi no m'agradaven i les donava a un company. Un divendres no les va voler i vaig posar el plat sota de tots els plats perquè no es veiessin. Quan van arribar a la cuina la meva tia me'n va fer menjar dos plats. No van valer els precs de la meva mare vers la seva germana; "Pilar no li facis menjar que es posarà malalta". A les quatre de la tarda em sortien lleties fins i tot per les orelles.

El 1969-70 el professorat havia canviat una mica, tal com es pot apreciar en la fotografia de grup.

Juny del 1970: Fernando Sahuquillo, Miguel Gascueña, Antònia Savé, Lázaro Saz, Jacinta Figuerola, Montserrat Grisó, Cosme A. Roig, Antoni Vicens Montserrat, Maria Barrot, Esteve Carreté, Maria Fonts, Luis Casas, el senyor Català, Don Antonio, Àngel Boquera (conserge), Elisa Fillat, Catalina Toral, Maria Guinovart, Maria Dolors Solé, Lúdia Redondo, Pili Velamazán, Fina Saltó i Miquel Bertran.

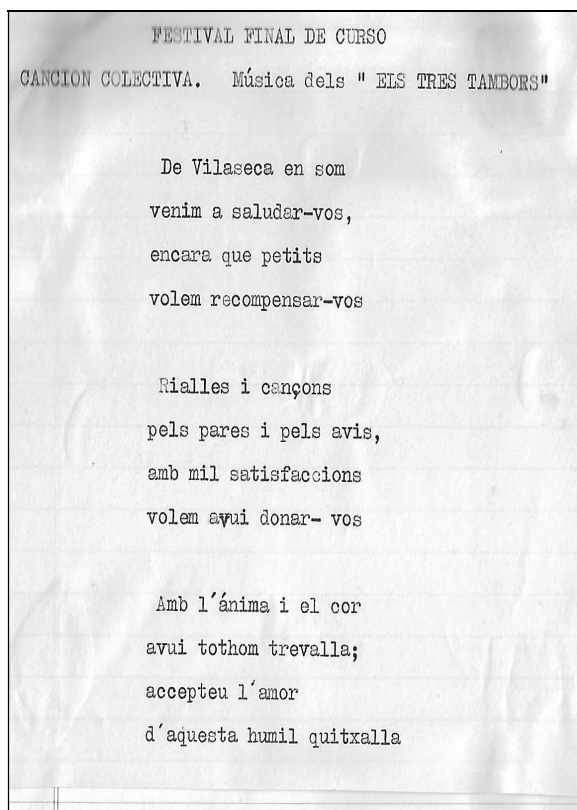
Maribel Benítez

Jo recordo la senyoreta Figuerola, crec que a 4t d'EGB, ella si era severa, no he oblidat mai més "los ríos de España y las cadenas montañosas".

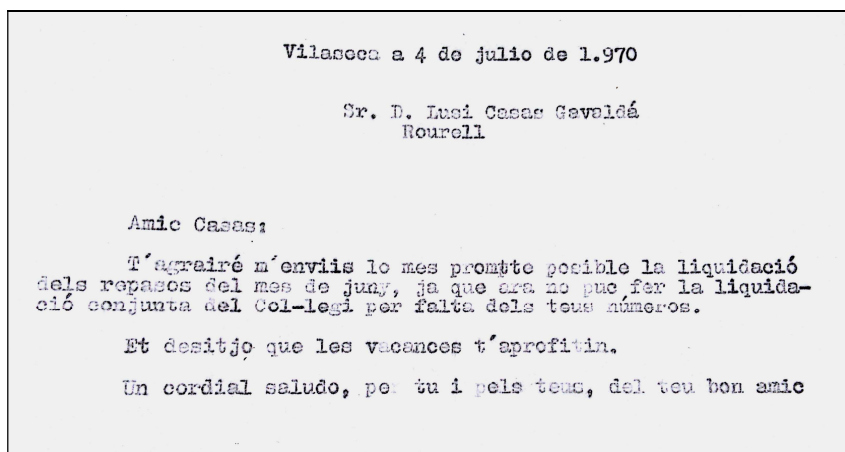
Gloria Gil Blanco

Jo també vaig tenir les mateixes senyoretes. I efectivament donaven bones bufes!! Sobre tot a la Figuerola!!!

Dels 14 inicials s'havia passat a 26 professors i l'activitat docent i cultural de l'escola començava a donar els seus fruits, fins i tot en la promoció del català, un fet excepcional per l'època.

Fins i tot el director l'escrivia en la intimitat.

Els anys anaven passant i el nombre de professors se incrementava, 36 el 1971-72, 42 el 1972-73. A la vegada van iniciar-se els preparatius per a la creació de l'Asociación de Padres de familia del colegio, que desenvolupà una àmplia tasca cultural amb conferències, tornejos esportius, sortides... sempre amb la idea de que l'escola fos un referent cultural més enllà de les aules.

Colegio Nacional ANTONIO TORROJA MIRET VILASECA DE SOLCINA

Se invita a todos los padres de los alumnos de este Colegio, a la charla sobre

LAS ACTUALES PERSPECTIVAS EDUCATIVAS

que desarrollará el Director del Colegio D. Antonio Vicens Montserrat el próximo día 30 del actual mes de mayo (martes) a las 9 y media de la noche en los locales de los Colegios Nuevos.

Dicha disertación será, asimismo, preparatoria para la creación de la ASOCIACION DE PADRES DE FAMILIA DEL COLEGIO.

Se encarece la asistencia de los padres y de las madres, pues la relación familia-profesor se hace cada vez más indispensable y provechosa para la formación de la niñez.

CICLO DE CONFERENCIAS QUE ORGANIZAN LA ASOCIACION DE PADRES DE FAMILIA DEL COLEGIO Y LA AGRUPACION CULTURAL DE VILASECA

Para el día 22 de marzo de 1973, a las 10 de la noche charla sobre LOS JUEGOS DE LOS NIÑOS, a cargo del Director del colegio D. Antonio Vicens Montserrat

Local: El Salón de Actos del colegio Nacional
Antonio Torroja Miret

A este acto quedan invitados los padres de los alumnos y todo el vecindario de Vilaseca.

Final de curs 1973

Final de curs 1973. Acompanya amb la guitarra Miquel Bertran

El curs 1973-74 el curs de vuitè ja era mixt, i la seva tutora era Ana Ferré Miró, sent el nombre total de professors 44, sempre comptant al director que no tenia grup assignat. Formaven part del professorat noms que de ben segur vindran a la memòria de molts: Miguel Tejada, Juan José Manzanares, Miquel Bertran, Felisa Herce, Jaume Montané, Carmen Gallardo, continuant al peu del canó des del principi Maria Dolors Solé, Catalina Toral, Jacinta Figuerola, Maria Jesús Farled, Esteve Carreté, Cosme Roig, Luis Casas... en canvi, la senyora Antonia Savé ja no exercia a Vila-seca el curs 1972-73.

Aquell curs es van programar conferències sobre sexualitat, premis i càstigs, educació en llibertat, educació de la vida sentimental i també es va fer un concurs literari amb nombroses obres en català.

Treballs manuals de Margarita Morell Butillé fets amb la senyoreta Montserrat Grisó

VILASECA - SALOU

CONFERENCIAS PARA PADRES
EN EL COLEGIO NACIONAL
«TORROJA MIRET»

Organizado por la Agrupación Cultural de Vilaseca, y con la colaboración de la Asociación de Padres de alumnos del Colegio Nacional «Antonio Torroja», se está desarrollando en aquella villa un interesante ciclo de conferencias sobre temas de la juventud.

La primera de estas charlas, desarrollada por el Dr. Agustín Gastaminza del Castillo (psicólogo) se titulaba: «Cómo ganar la confianza de los hijos sin perder la autoridad». El conferenciante, con sencillez y amenidad, supo enfocar los fundamentales problemas de nuestra juventud, principalmente los derivados de la pubertad.

Alludó a diversas situaciones creadas por los jóvenes, con ejemplos y oportunos consejos y fijó la atención en que, como fundamental, los progenitores siempre han de dar exacto ejemplo de lo que pretenden exigir a sus descendientes, los cuales no aceptarán hipocresías ni falsedades.

La segunda de las mencionadas conferencias fue desarrollada por la licenciada en Pedagogía, doña María Angeles Ollé acompañada por la Profesora doña Celia Pujol de Reus. Trataron sobre: «Etapas en el desarrollo del niño: Necesidades e intereses de cada etapa». Se refirieron las conferencias a las diferentes etapas que pueden señalarse en la evolución del niño desde su nacimiento hasta la adolescencia. En cada una de ellas el infante presenta unas peculiares características con una sucesión definida de intereses que como principal peculiaridad, es de notar que inexorablemente se presentan en el mismo orden, aunque puede variar en algo su afluencia. En la primera etapa, de 1 a 3 años, comprobamos cómo aparecen los intereses sensoriales con inclinación al movimiento y a la actuación de los sentidos. El niño va dándose cuenta del mundo que le rodea y se afana en tocar, rasgar, romper, producir ruidos y actuar. Vienen a continuación los intereses glósicos o del lenguaje hacia los dos años el niño juega con las palabras lo mismo como antes jugaba con las piedras. A través de toda la infancia figura un elemento fundamental e imprescindible: el juego, que contribuirá enormemente al desarrollo del niño.

lución del niño desde su nacimiento hasta la adolescencia. En cada una de ellas el infante presenta unas peculiares características con una sucesión definida de intereses que como principal peculiaridad, es de notar que inexorablemente se presentan en el mismo orden, aunque puede variar en algo su afluencia. En la primera etapa, de 1 a 3 años, comprobamos cómo aparecen los intereses sensoriales con inclinación al movimiento y a la actuación de los sentidos. El niño va dándose cuenta del mundo que le rodea y se afana en tocar, rasgar, romper, producir ruidos y actuar. Vienen a continuación los intereses glósicos o del lenguaje hacia los dos años el niño juega con las palabras lo mismo como antes jugaba con las piedras. A través de toda la infancia figura un elemento fundamental e imprescindible: el juego, que contribuirá enormemente al desarrollo del niño.

CREDITOS

PARA RENOVAR SU
HOGAR EN 48 HORAS
Le facilitamos un crédito a
36 meses para la instalación
y decoración de su hogar o
establecimiento comercial.
Informes: Tel. 21.24.50

CLAUSURA DEL CONCURSO
LITERARIO
"VILASECA - SALOU 1974"

Se presentaron 118 obras en
prosa y 32, en verso

I va arribar el color a les fotografies de l'Olimpíada Escolar celebrada a Reus

El curs 1974-75 eren ja 48 els mestres de l'escola, ja que s'havia aprovat l'habilitació de tres aules més a les parcel·les Pujol. La majoria eren propietaris definitius, fet que significava que la relació entre els professors era molt bona. Molts, a més, vivien a Vilaseca, implicant-se encara més en la vida del poble: Ana Ferré, Miguel Gascueña, Lázaro Saz, Juan José Manzanares, Catalina Toral, Fernando Sahuquillo, Carlos García, Esteve Carreté, Jaume Montané, Jacinta Figuerola, Maria Jesús Farled, Joaquina Ferrer, Lúdia

Redondo, Miquel Bertran, Maria José Lafuente, Pilar Gibert, Maria Cinta Font, Maria Teresa Llansà, el conserge Arturo Giménez i la secretària Gemma Salvadó.

El Sr. Antoni Vicens també es preocupava dels alumnes amb necessitats educatives especials, malgrat que llavors no rebien aquest nom.

Conveniencia de hallar la mejor solución para los niños retrasados mentales que precisan de una educación especial y que, colocados en clases normales de numerosa matrícula, poco aprovechan y son un problema para el Profesorado.

Se manifiesta el deseo de que funcionasen clases especiales para estos alumnos, por existir número suficiente para varias clases, y que sería acertado se iniciasen gestiones en este sentido que habrían de encauzarse en conseguir que la Diputación Provincial concediese subvención para el funcionamiento de estas escuelas especiales.

Mossén Ricardo Cabré pide aclaración sobre la asistencia escolar del alumnado durante los sábados por la mañana, manifestando el Sr. Director que, para esta jornada, es voluntaria la asistencia de los alumnos a clase. En el Colegio se organizan algunas actividades extraescolares, principalmente pruebas deportivas. Expone, mossén Ricardo Cabré, además, la estorsión que significa el que Sres. representantes de casas editoriales de cromos, interrumpen la marcha de una clase para repartir algunos a los escolares, lo que ocurre con demasiada frecuencia. El Sr. Director toma nota de este hecho que se procurará evitar.

Un fet destacat del curs 1975-76 fou que el dia 6 de novembre el cor de l'escola, sota la direcció del mestre Recasens, fou seleccionat com a finalista del VII Torneig Nacional de Ràdio Escolar, a la vegada que obtenia el primer premi, dotat amb cinc mil pessetes, per a cors de poblacions menors de 25.000 habitants. Finalment, el dia 25 va aconseguir vèncer en la gran final als altres dos col·legis participants, emportant-se un premi de 50.000 pessetes.

VILASECA-SALOU LA ESCUELA Y LA MUSICA Una singular experiencia del Colegio Nacional "Torroja" ● Setecientos niños reciben diariamente estas enseñanzas. ● Tres coros infantiles, un conjunto instrumental y una futura orquesta de cámara infantil. Cinco de la tarde. Hora importante en España. Importante también para los niños que abandonan la escuela, para jugar, merendar, e irse a casa. A esta hora intentaba este corresponsal entrar en el Colegio Nacional «Antonio Torroja Miret» cuando unos 1.200 niños intentaban salir. Fue como un test de equilibrio. Una especie de «marcha verde» hacia la merienda, nada pacífica, pero sí alegre. El Colegio Nacional Torroja, tiene un censo de unos 1.800 niños, pero unos seiscientos reci- ben enseñanzas en grupos de aulas delegadas, situadas en otros puntos de la villa. Repuesto, y ya dispersada la manifestación de salida por las respectivas madres que a la puerta esperaban, me encaminé hacia el pabellón central del colegio, del que salían afinadas notas de piano hacia un lado, planiferos rasgos de violín y violoncelo hacia otros, agudas voces de coro, y sonos de flauta afinando. Acababan de empezar las clases de especialización musical para 80 niños que aprenden piano, 60 violín, otros 60 violoncelo, flauta dulce 30, y otros tantos percusión.	EL COLEGIO ANTONIO TORROJA, PRIMER PREMIO DE COROS ESCOLARES En el Torneo "Radio Escolar" Un total de 20 premios han sido concedidos por el jurado del VII Torneo Nacional Radio Escolar a otras tantas instituciones culturales que han destacado en sus actuaciones culturales en las antenas de Radio Nacional de España. El primer premio de coros escolares, dotado con 50.000 pesetas, ha sido concedido al coro del Colegio Nacional «Antonio Torroja Miret», de Vilaseca, en Tarragona; el segundo dotado con 25.000 pesetas, al Colegio «Uribe» de Lequeitio (Vizcaya) y el tercero, dotado con 15.000, al coro del Colegio «Mater Salvatoris» de Aravaca (Madrid). El primer premio de cuadros escénicos, dotado con 50.000 pesetas se ha concedido al cuadro escénico del Colegio Nacional «San Fernando y Generalísimo» de Valencia, y el primero de conjuntos instrumentales, dotado con la misma cantidad, al pequeño conjunto instrumental del colegio «Guadalquivir» de Valencia.
---	--

Noies del cor 1975. Carme Duran, Eva Garriga, Sió Sarmiento, Antonieta Molas, Anna Duran, Charo García, Violant Sarrà, Rosa M. Sambola, Agnès Sarmiento, Glòria Garriga, Isa Fernández, Núria Ràfols, Angelina Lara, Maite Díaz, Maribel Marín, Sílvia Garriga, Cristobalina Marín, M. Carmen Carrillo, M. Carmen del Pozo i Cristina Duran.

Nois del cor 1975. Justo Pla, Enric Prats, Pere Poblet, Robert Redón, Xemi Gener i Josep Anton Saltó.

Joan Maria Pujals guanyaria el IV Concurso Literario Vilaseca-Salou amb l'obra *Salou, un punt de controvèrsia*. Altres premiats foren Miguel Escudero en poesia, Maria Carme Duran, Eva Segado, Eva Garriga, Joan Roca, Carmen Barrera, Sílvia Garriga, Núria Ràfols, Fulgencio Ginés, Jordi Pintado, Ramon Martí, Antonio Jansà, Esther Martí i Josep Ramon March.

Al 1976 les noies encara havien de fer el Servicio Social de la Mujer, i moltes el van fer al menjador de l'escola.

D. Antonio Vicens Montserrat, Director del COLEGIO NACIONAL MIXTO " ANTONIO TORROJA MIRET" de Vilaseca de Solcina (prov. de Tarragona)

CERTIFICO:

Que la Srta. AUREA ALVARO ARNAIZ, vecina de Vilaseca, de 17 años de edad, en cumplimiento del Servicio Social de la Mujer, ha prestado servicios en el Comedor Escolar de este Colegio durante seis meses consecutivos (de enero a junio de 1.976, ambos meses incluidos)

Y para que así conste y a efectos de expedición del correspondiente Certificado de Servicio Social, expido la presente en Vilaseca a ocho de junio de mil novecientos setenta y seis.

Alguns joves havien estrenat feia ben poc el nou BUP (Batxillerat Unificat Polivalent) i altres seguien les seves passes.

ALUMNOS DEL COLEGIO NACIONAL " ANTONIO TORROJA MIRET" DE VILASECA, QUE HAN MANIFESTADO DESEOS DE CURSAR EL B.U.P. EN EL INSTITUTO NACIONAL DE TARRAGONA PARA EL CURSO ACADEMICO DE 1.976 - 77.

- 1.- NURIA RAFOLS SALTO
- 2.- ANGELINA LARA APARICIO
- 3.- AGUSTIN OLIVE FERRAN
- 4.- ANTONIA VIDAL ROVIRA
- 5.- JUAN JOSE MARIN CORRALES
- 6.- JUSTO PLA CLAVER
- 7.- PEDRO POBLET TOUS
- 8.- MANUEL RIVERA MORAL
- 9.- JACINTO LOPEZ ALIAGA
- 10.- RICARDO ARRUPAT BLANCH
- 11.- TOMAS RUBIO LOPEZ
- 12.- TERESA ADSERIAS SANS
- 13.- NURIA POLL MOLINER
- 14.- JOSE A. AMAT ROIGE
- 15.- RAMON NIETO SANCHEZ
- 16.- JUAN GOMEZ BLANCH
- 17.- JORGE GAYA PUIG

De vegades calia imposar la disciplina.⁶

⁶ El nom dels destinataris ha estat omès per protecció de dades

Muy señor mío:

Nuevamente me veo obligado a tratar sobre el comportamiento de su hija [REDACTED], y esta vez con los agravantes de una reiteración que resulta ya muy anormal. Ha vuelto a su conducta descarada para con los Profesores y ofensiva para sus compañeros de las que ha pegado y maltratado a varias con ofensas y amenazas.

Al no comprobar rectificación por parte de Ma Victoria, tenga en cuenta que nuestra opinión sobre ella se hace cada vez más desagradable.

Espero se sirva tomar nota de que, en vista de sus actitudes, su hija queda castigada en no poder asistir a las clases de este Colegio durante los días 9, 10 y 11 del presente mes, o sea el resto de la presente semana.

Lamentamos esta resolución, pero no se puede permitir que su hija sea un peligro y una amenaza para las demás compañeras y tenga en cuenta que no se le permitirá su agresividad.

Atentamente le saluda su afmo. p. p.

Firmado: A. Vicens. Director

I també es va produir algun robatori desagradable.

Pongo en conocimiento de V. I. que, durante la noche del 5 al 6 del presente mes, fue allanado uno de los pabellones de este Colegio Nacional, al parecer por dos sujetos que lograron sustraer las siguientes cantidades en metálicos:

29.380,00 pt s. que pertenecían a los fondos del Comedor Escolar, y unas 800,00 ptes. entre cantidades destinadas a una suscripción pro-damnificados de Guatemala y otras pertenecientes a algunos Profesores.

Dichos individuos causaron varios desperfectos y forzaron diferentes puertas y cajones, además de llevarse, al parecer, un radio cassette.

De lo anterior se dio cuenta a la Guardia Civil que realizó las pertinentes investigaciones.

Dios guarde a V. I. largos años de vida.

Vilaseca a 9 de marzo de 1.976

EL DIRECTOR ESCOLAR,

També es va participar en la III Olimpíada escolar amb notable èxit, obtenint-se disset medalles d'or, dotze de plata i vint-i-una de bronze.

José María Manzanares

D. Lázaro era muy buen profesor, muy ameno. Fumaba continuamente en clase (ahora puede parecer increíble, pero entonces no, se fumaba en cualquier lugar, sin ningún tipo de restricción).

Paqui Zafra

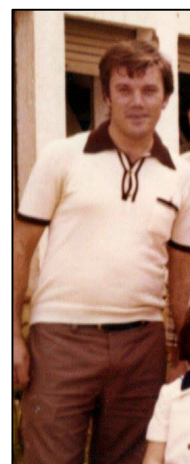
La mestra Figuerola, per culpa d'una alumna que va dir que havia perdut a la classe una polsera d'or, ens va fer despullar a totes les alumnes de classe perquè havia de sortir la polsera i després de registrar-nos una per una les calces, la polsera d'aquella noia no va sortir i al damunt vam estar totes les noies a l'aula tancades amb les persianes baixades fins a les 14.00 hores. (van arribar molt tard a casa a dinar per culpa d'una companya que jo crec que no sabia on l'havia perdut perquè no va aparèixer la polsera d'or).

Un professor amb el seu cotxe Citroën 2 cavalls que aparcava tocant la cuina dins de l'escola, va retrocedir marxa enrere i no es va adonar que passaven 3 nenes per darrera del seu cotxe amb la mala sort d'atropellar a una nena, la Isabel Pereira, quan el van avisar perquè la nena estava a terra quasi li dóna un infart (sort que no es va fracturar les cames ni res).

El curs 1976-77 el nombre de professors encara s'havia incrementat més, però el Sr. Antoni Vicens havia deixat de ser director per decisió pròpia (es va dedicar, conjuntament amb la seva dona, que també era mestra, a la producció i comercialització de bijuteria), es va escollir per a nou director a Miquel Bertran Poblet d'una terna formada per Catalina Toral, Miguel Tejada i ell mateix.

El mandat de Miquel Bertran s'acabà a l'octubre de 1978, perquè al novembre ja signa com a nou director Domingo Rodón Forés, que ho fou fins el juny de 1984.

Miquel Bertran era mestre i llicenciat en Pedagogia i especialista en Música. És un home molt afable que posteriorment ocupà un càrrec de responsabilitat en el Departament d'Ensenyament de la Generalitat amb Joan Maria Pujals. Acabaria la seva carrera docent el 2010 com a catedràtic de Filosofia a l'INS Martí i Franquès de Tarragona. Però no disposem de llibres històrics d'aquesta època, així que el nostre recull ha de ser breu.

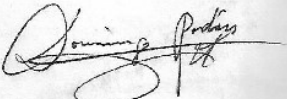
Voleu saber quant cobrava un mestre amb 69 anys i molts de servei al novembre de 1979?. Lluís Casas Gavalda cobrava la friolera de 1.007.236 pessetes a l'any, 6000 € actuals.

Més detalls: el material sanitari disponible constava de:

Relacion minima de las necesidades de material sanitario para el Botequin de este Centro y de "La Plana", que cuenta el Torreja con 1.300 alumnos y Las Planas con 170 alumnos.-, para el curso 1979/80.-

Agua Oxigenada de $\frac{1}{2}$ litro	12 botellas curso.-
Frascos de macromina	6 " "
Esmadrape en rollo	20 rollos curso
Alcohol botella $\frac{1}{2}$ litro	6 botellas
Gases esterilizadas	4 petes
Vendas de 5 metros	20 vendas
Tiritas en cajas de carton	30 cajitas
Algodón hidrófilo en paquetes	40 paquetitos.-
Agua del $\frac{1}{2}$ armen	7 botellas
Aspirinas infantiles	24 cajitas
Aspirinas grandes	12 cajitas
Sprays Reflex contra contusiones	12 Sprays
Pomada antiséptica	6 tubes
Pomada anticoagente	5 tubes
pañes higiénicos (compresas)	50 pañes
botellitas de KIPAPOL	8 botellitas
pomada contra quemaduras	2 tubes

Vilaseca 1 de Noviembre de 1979
El Director

El 6 de novembre de 1979 es va constituir la Secció Esportiva de l'escola, presidida per Javier Morillo i amb Raül Gómez com a secretari. La seva finalitat era *el fomento y la práctica del deporte (...) sin admitir discriminación alguna de carácter político, racial o religioso.*⁷

L'escola es feia democràtica i plural, a la vegada que era el bressol de l'Escola de Música, el Club de bàsquet, el d'escacs; Vila-seca disposava d'una escola oberta a tothom durant hores i hores.

Medalla guanyada per Andrés Moreno

Andreu Faro

Els meus amics i jo saltàvem la tanca del col·legi per jugar a bàsquet. Els taulers de la pista del camp de futbol (estadi municipal) estaven trencats. Un dia va sortir el conserge per recriminar la nostra actitud. Li vam dir que què hi haviem de fer, no hi havia un altre lloc on jugar, al camp de futbol no es podia. A la setmana següent, a la pista de bàsquet del camp de futbol, hi havia taulers i cercols nous.

⁷ Arxiu de l'Escola Torroja i Miret. Sortides 1979-1980

I quants alumnes hi havia a l'escola, comptant la Plana?. Doncs 1.434 alumnes, 417 de pàrvuls repartits en 12 grups i 1.017 d'EGB, en 46 grups. Els professors que eren tutors sumaven 47.

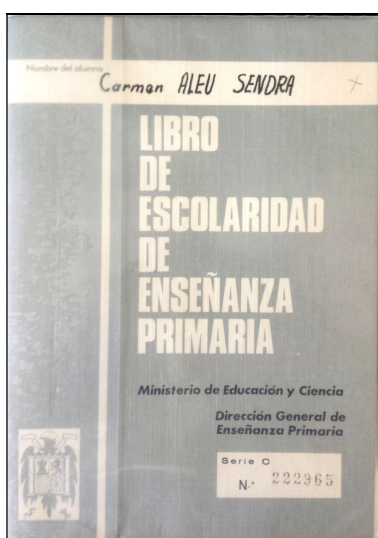
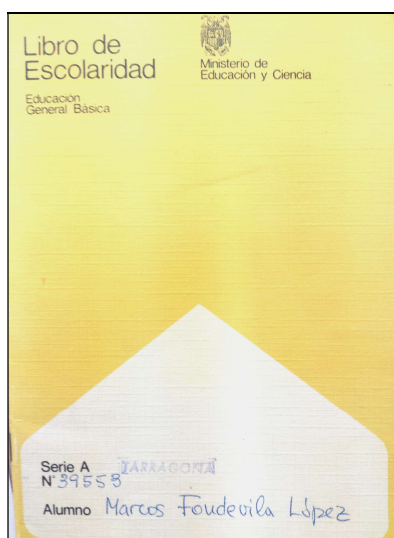
José Maria Manzanares

Alguns mestres tenien una "vara" per picar. Al 75 el Sr. Cosme Roig en tenia una ampla i plana, com un regle, d'uns 4 cm, mig trencada i ratllada amb boli, es deia "Filomena". Crec que rebia almenys una vegada per setmana, però ho recordo amb gràcia i tot, de vegades en feia alguna perquè la "Filomena" entrés en acció. Al 76 D. Carlos usava una vara llarga i prima, de fusta clara amb una ratlla vermella. Només vaig rebre un parell de vegades, però la veritat és que acollonia. No crec que tingués nom. Al 77 desapareixen les vares...

José Maria Manzanares

Tot i que llavors no se'n parlava d'hiperactivitat, jo n'era un cas. No parava de moure'm i la meva atenció viatjava d'una mosca a la finestra i al retrat d'en Franco. El Sr Roig va fer amb mi una tàctica infalible: em va col·locar A LA SEVA TAULA!. Com que era molt llarga, jo estava assegut a un extrem.

Entre més de 40 alumnes, molts d'ells repetidors (nois de 13 o 14 anys, alguns amb greus discapacitats físiques, en una classe de 4art de bàsica amb nens de 9) allò no era una classe, era un show. Quan m'aixecava de la cadira per fer un volt "Filomena" avisava, però el Sr. Roig era molt bon mestre, divertit i captava fàcilment l'atenció.

Don Juan José Manzanares, Roberto Costales, Agustí Ferran, Pere Granell, Lorenzo Calero, Bonifacio Rubio, Jorge Aroca, Miguel Zafra, Josep Anton Saltó, José Luis Maudes, Fernando Graset, Alfonso Moriana, Robert de la Cruz, Josep Roig, Don Lázaro Saz.

Don Juan José Manzanares, Núria Rodríguez, Montse Gonzalvo, Eva Garriga, Mercè Molas, Consol García, Antonieta Molas, Nati Moreno, Montse Prades, M. José Álvarez, Montse López, Pepita Sánchez, Marisa Aranda, Isa Grande, Ester Martí, Elena Garduño, Pili Mombiela, Mercè Lara, M. Del Carme Duran, Conchi Segura, Elisabet Martí, Estefania Salvadó, Don Lázaro Saz, Maria Granell, Victòria Martí, Angelina Sabaté, M. Pineda Morell, Dolores Álamos, Maria Rojas, M. Del Mar Martín i Carme Estruch.

Segon B. Any 76-77

8.3. Anys 80. Canvis radicals

Qui no recorda l'eslògan del PSOE a les eleccions de 1982?. Espanya, definitivament, completava la Transició i trucava a les portes d'Europa de manera decidida. Foren anys difícils per al país, que sortia d'una crisi econòmica i política adobada amb l'intent de cop d'Estat del coronel Tejero del 23 de febrer de 1981, però la democràcia era imparabile.

A nivell català, Josep Tarradellas havia tornat de l'exili pronunciant la mítica frase *Ciutadans de Catalunya, ja sóc aquí*, s'havia establert una Generalitat provisional i el 20 de novembre de 1980 es van fer les primeres eleccions autonòmiques guanyades per Jordi Pujol.

Malauradament pel nostre relat, Don Domingo Rodón Forés tampoc va seguir el costum d'anotar tot el que es feia a l'escola, fins i tot els llibres d'actes són més austers i no ofereixen tanta informació com la que hauríem volgut tenir. Donen informació de sortides, material, expedients, certificats... però no festes.

El seu mandat es va veure marcat per la segregació del Col·legi Mestral i la continuació, malgrat això, de les aules habilitades.

Carnaval 1982

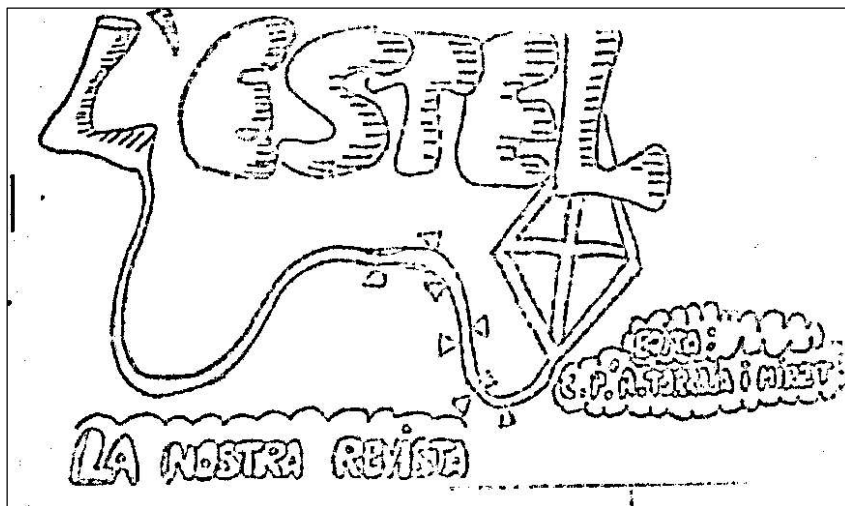
En l'acta 77 de 27 de febrer de 1981⁸ es debatia què s'havia de considerar escola catalana: estar a Catalunya, parlar en català i donar classes en català. La idea era anar avançant cap a la catalanització, es destacava que a totes les classes es donaven tres hores en català llevat de pàrvuls on eren dues. L'inspector Sr. Roig era partidari de que les Socials es fessin explicades en català i castellà, el llibre en català i els exàmens en castellà.

El nombre de professors aquell any era de 41, amb un claustre molt estable. Com a noves incorporacions destacaven Teresa Mas, Ramon Setó i M. Carmen Montiel.

L'escola va tenir un moment luctuós quan la professora Lucía Pilar García Gil va morir en un accident de trànsit. S'acordà comprar una corona i assistir a l'enterrament a Tortosa.

El novembre de 1983 les professores Felisa Herce, Pilar Sans i Maria Teresa Mas, mentre programaven l'Àrea de Llenguatge, decidiren endegar la Revista l'Estel. Se n'editaven tres números cada curs, amb un tiratge de 1.000 exemplars i eren de difusió interna, si bé el grau de compromís amb la llengua catalana va fer que fos difosa arreu per l'Institut de Projecte Exterior de la Cultura catalana, el Diari Avui, la Universitat Autònoma de Barcelona...

⁸ Actes del Claustre. N° 77. 1981. Full 1

Capçalera del nº 1. Novembre 1983

En el número 1, escrit en castellà i català, les alumnes de setè A Judit Gavaldà, Estrella Vera i Antonia Fernández entrevistaven al director Domingo Rodón, que deia que era director des de feia cinc anys i que el problema més greu amb què s'havia trobat era la manca d'aules. També esmentava que la professora més antiga a l'escola era Maria Jesús Farled, però al Cos de professors l'Esteve Carreté. Vull destacar l'acomiadament que feien les alumnes de l'entrevista:

Senyor director, els alumnes que col·laborem a la Secció de Periodisme li agraïm l'amabilitat i paciència que ha tingut per a respondre'ns i estem convençuts que els nostres pares també sabran valorar la bona informació que rebran gràcies a les seves respostes. Fins un altre dia.⁹

COL·LEGI PÚBLIC "ANTONI TORROJA MIRET" - VILA-SECA (Tarragona)

EXTRACTE DEL REGISTRE PERSONAL DE L'ALUMNE (ERPA) ETAPA núm.

CLASSE: B NIVELL: 5ª CURS ESCOLAR 19 82 - 19 83

COGNOMS: Isern Capdevila Nom: Josepa

DATA de neixement: 25-1-72 LLOC: Rus () Domini: S. Jose 43

MESOS	CONTROL D'ASSISTÈNCIA																															FALTES			o/o	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	Jus.	No Jus.	Assist.		
Setembre...																																				
Octubre...																																				
Novembre...																																				
Desembre...																																				
Gener...																																				
Febrer...																																				
Març...																																				
Abril...																																				
Maig...																																				
Juny...																																				
Juliol...																																				

DADES FÍSQUES TOTALS:

Talla: Pes: 49,5 kg

Agudesa visual: Normal

Agudesa auditiva: Normal

Deficiències orgàniques: Ninguna

Deficiències motòriques: Ninguna

Vacunacions: Les normals

Altres observacions:

DADES PERSONALS

Pare: Sebasti

Edat: 43 Professional:

Mare: Maria Encarnació

Edat: 40 Professional: Amos casa

N. de germans: 2

Lloc que ocupa entre ells: 2^a

Observacions:

HISTORIAL ACADÈMIC

Centres anteriors:

Anys cursats: 2 de primària

1^a de E.B.B.

Observacions sobre ella:

ERPA o Extracte del registre personal de l'alumne de Josepa Isern Capdevila. Curs 1982-1983

⁹ Revista l'Estel. La Nostra revista. N° 1. Pàg. 5

Gràcies a la col·laboració d'ex-alumnes, podem incloure una foto del Carnaval de 1984.

A causa d'una malaltia de la seva dona, el senyor Rodón decidí demanar el trasllat a Tenerife, oferint-li el claustre de professors una emotiva festa de comiat el juny de 1984.

La nova directora a partir de 1984 i fins l'any 2000 va ser la senyora Maria Teresa Mas Adell. De caràcter constant, defensora a ultrança de l'escola, del català i de la innovació pedagògica, els setze anys del seu mandat van estar plens de reivindicacions, lluites per l'escola i la catalanització, i gràcies a ella i un grup de mestres entusiastes es va impulsar la Revista l'Estel, la festa de la Castanyada, la participació en

el Cross de la Festa major d'hivern, la Festa de l'Arbre, la participació en els Premis Baldiri i Reixach, la normalització lingüística i un llarg ventall d'activitats àmpliament detallades en els llibres historial.

El color es va instal·lar definitivament en les fotografies i el claustre era una barreja de joventut renovadora i veterania disposada a enganxar-se als nous temps. Juanjo Manzanares havia iniciat feia temps les seves sortides pel camp amb alumnes recollint materials que després classificaven i guardaven al laboratori, fent pràctiques molt profitoses. A l'any 1984 s'havien incorporat dues mestres de pedagogia i psicologia, Paquita Alonso i Filomena Muñoz, hi havia quatre professores de Música, Yolanda Sarrà, Salomé Pla, Maribel Marín i Sión Sarmiento, i a més era el primer any que en una classe, primer de pàrvuls, es començava totalment l'ensenyament en català.

El Claustre el formaven 41 professors amb Javier Morillo com a sotsdirector i Maria del Prado Sánchez com a secretària. De ben segur hom recordarà els noms de Xavier Anguera, Carmen Olivera, Elvira Rovira, Joan Sendra, Joan Ribes, Tomás Teijeiro, Eduard Vallés, Joaquim Llauredó, Mercè Gaya... i tants altres que, sense que ningú s'ofengui, espero que trobeu a la fotografia.

Festival de Nadal de 1984

El Festival de Nadal de 1984 (i els successius cursos) s'organitzava en torns, primer els alumnes de Cicle Mitjà, tercer, quart i cinquè, després Cicle Superior, sisè, setè i vuitè i per últim el Cicle Inicial, primer i segon i pàrvuls. Mentre uns eren a la sala d'actes-menjador els altres feien activitats al pati, com l'adoració al nen Jesús.

També es va fer l'obra *Els pastorets* íntegrament en català per nens castellanoparlants i moltes més actuacions. Però potser l'obra que va centrar l'atenció dels grans fou *Per no entendre el català*, adaptada per Javier Morillo.

També es va fomentar la participació en el Cross escolar i la Castanyada, continuant-se la festa de l'Arbre instituïda el 1981.

En la tasca dinamitzadora del poble, i davant dels problemes causats per un ràpid creixement demogràfic, l'escola intentà fer pedagogia de l'alimentació infantil i la drogoaddicció.

- 26 de febrer de 1.985.

Zona xerrada:
* "Droga addicció".

- conferenciant:
- Sr. Pablo Méndez
Director del centre de Rehabilitació ~~Droga addicció~~
del "Moli" (Arboli) i tam-
bé:
- Tot el seu equip.

- Lloc:
- Saló d'actes de l'Escola.

- Dates:
21 de març 1.985 → Als Pares
25 de març 1.985 → Als alumnes
28 de març 1.985 → Pares → Alumnes

A banda de la seva preocupació per l'alumnat, la directora Teresa Mas va promoure un bon ambient entre els professors organitzant dinars, sortides... que ajudaven a enfortir

els llaços entre els professors i les diferents escoles, ja que fins i tot feien plegats el dinar de Nadal.

Identificats: Juanjo Manzanares, Carmen Olivera, Prado Sánchez, Magda Rion i Joan Sendra

Al juny de 1985 l'escola va guanyar dos guardons del VII Concurs de Premis Baldiri Reixach: els alumnes de segon amb el treball *Recull de refranys* i els de quart amb el treball *Auca d'en Patufet i el Timbaler del Bruc*. Els diners dels premis, 40.000 pessetes cadascun més 16.000 pessetes donades per les llibreries s'empraren en la compra de llibres.

Pilar Urbaneja López de vuitè curs va guanyar el primer premi del concurs de redacció convocat per Acció familiar, rebent un microordinador personal.

En els Jocs Escolars Municipals 1984-85 l'equip de bàsquet infantil va arrasar els seus competidors, però en futbito aleví la cosa no va anar tant bé, i es van perdre tots els partits. No sempre es pot guanyar.

El Festival de final de curs tornà a ser una mostra de participació absoluta d'alumnes i professors, amb l'actuació de la banda de cornetes i tambors del poble, les majorets, partits de ping-pong, escacs, gimcana, bàsquet, futbito, atletisme i cross

Competició d'escacs al pati de l'escola

El curs acabava i de nou els professors van fer una excursió de germanor a Puigcerdà, Llívia i Carcassona. Però abans, com no, l'esperat viatge de final de curs per als de vuitè, acompanyats de Juanjo Manzanares, a Benidorm.

Pep Oncins, Josep A. Salvadó, Marcos Fontdevila, Rogelio, Jorge Forniés, Isabel Guillén, Mònica Butillé, Dani Luna, Magda Graset, Maria José Ruíz, Judith Gavalda i Eugènia¹⁰ (entre d'altres).

Mònica Butillé

A tots els professors que vaig tenir els recordo molt bé. Em van ajudar a poder-me treure, el que aleshores era l'EGB. Amb la Srta. Felisa encara, avui en dia, ens veiem i em fa molta il·lusió trobar-me-la i que ella també es recordi de mi. De la Srta. Gallardo, des que va marxar del cole, ja no he sabut res d'ella; espero que estigui bé. Per a mi va ser molt bona professora i també com a persona, fantàstica. I arribo a l'últim cicle (de 6è a 8è). Tres persones fantàstiques; ja no dic professors, sinó persones. Van ser per a mi molt importants i molt estimats. Cap dels tres tenien res a veure amb caràcters, però, cadascú m'aportava el que jo necessitava. Del Xavier Anguera no m'agradava gens alguna de les assignatures que em donava, però, quan el sentia explicar les lliçons, em quedava escoltant-lo i m'agradava sentir-lo. Del Morillo del que sobretot em recordo, és de les redaccions que ens donava com a deures cada cap de setmana. No m'agradava gens! Ah! I com no la gimnàstica!! Allò sí que era fer gimnàstica. Mare meva!!! Corrent per la pista, jugant a bàsquet, fent exercicis al gimnàs amb tots els aparells que hi havia...! I del meu profe estimadíssim Manzanares. Amb ell, aprendre era com un joc. T'explicava els temes amb tanta passió, que al final, t'ho transmetia a tu. I quan era l'hora d'anar al laboratori, amb la teva bata blanca, fer algun que altre experiment i sobretot, mirar pels microscopis insectes o qualsevol altre cosa, allò em feia gaudir d'una

¹⁰ La identificació prové del Facebook de Vila-seca antiga.

assignatura que potser no m'agradava massa, però ell m'ajudava a entendre-la. I com no, quants alumnes seus li portàvem fòssils per a la seva exposició! Ara que els meus 2 fills estan estudiant aquí, més d'una vegada he vist el que en diuen del laboratori, i la veritat, em fa tanta pena veure'l així.... Però bé, potser és que ara, i com tot, és diferent la manera de fer les coses.

I començava un nou curs 1985-86 amb cares velles i noves, sense oblidar-nos del conserge, Arturo Giménez Gadea, i de les cuineres Ana Maria García Pulido i Maria Carceller Cañardo.

Eren 42 professors i 29 cursos, Javier Morillo, Prado Sánchez, Carmen Olivera, Ángeles González, Xavier Anguera, Juanjo Manzanares, Maria Jesús Farled, Joan Sendra, Quim Llauredó, Tomás Teijeiro, Carmen Gallardo, Miguel Tejada, Miquel Bertran, Elisabet Pascual, Teresa Roigé, Carme Poblet, Elvira Rovira, Anna Ferré, Manel Magriñà, Ferran Batalla, Inma Abelló... els trobeu?

La directora, el cap d'estudis, la secretària, tots feien castanyes i celebraven plegats cada festa que es feia a l'escola, continuant amb gran èxit el Festival de Nadal, participant en les primeres Jornades d'Els diaris a les escoles (abril de 1986), programant conferències i xerrades, teatre, auques en català, eren temps d'eclosió d'una